

اعلامیه مطبوعاتی

ساخت «مفتی رشید» در عصر هوش مصنوعی؛ تولید فقه مطابق میل غرب و حاکمان مزدوران

(ترجمه)

در شرایط فروپاشی سیاسی و فکری که امت اسلامی با آن روبه‌رو است و در زمانی که توطئه‌ها علیه دین و احکام آن پی‌درپی ادامه دارد، رژیم‌های حاکم و ابزارهای آن‌ها از مؤسسات دینی رسی، با برگزاری کنفرانس‌هایی با شعارهای پر زرق و برق و اصطلاحات فناورانه جذاب، تلاش می‌کنند بر پروژه تحریف دین، رنگ و لعاب «نوگرایی» و «توسعه» بپاشند. از جمله این موارد، کنفرانس «ساخت مفتی رشید در عصر هوش مصنوعی» است که توسط دارالافتای مصر و با پشتیبانی مستقیم رأس رژیم، عبدالفتاح السیسی، برگزار می‌شود.

عنوان این کنفرانس ممکن است این توهم را ایجاد کند که مقصود از «مفتی رشید» فردی است که دارای دانش عمیق شرعی، ورع و التزام به نصوص باشد و هوش مصنوعی صرفاً ابزاری برای خدمت به او باشد. اما واقعیت این است که مقصود از «رشید» در اینجا چیزی جز مطیع بودن برای حاکم، منطبق بودن با برنامه‌های او و صدور فتوایی در جهت سیاست‌هایش و خدمت به منافع اربابان غربی‌اش نیست.

در اینجا، منظور از «عصر هوش مصنوعی» به هیچ‌وجه به کارگیری فناوری و تکنالوژی برای نصرت اسلام نیست، بلکه استفاده از آن برای چارچوب‌بندی فتوا در قالبی از پیش تعیین شده است؛ به گونه‌ای که بتوان فتوا را کنترل و هر نظر شرعی مخالف اراده نظام یا فاش‌کننده خیانتش را حذف کرد.

این کنفرانس در زمانی برگزار می‌شود که موج‌های خشم مردمی نسبت به سیاست‌های حکومت‌ها در سرزمین‌های اسلامی رو به افزایش است و آگاهی امت از خیانت حاکمان به اصول ثابت خود همچون مسأله فلسطین، ائتلاف با دشمنان اسلام و اجرای رژیم‌های کفر بیشتر شده است.

این رژیم‌ها به خوبی می‌دانند که فتوای شرعی صادق و مخلص که حق را بگوید، تهدیدی جدی برای بقای آن‌هاست، چراکه مشروعیت حکومت‌شان را زیر سؤال می‌برد و آنان را به دادگاه دموکراسی کفرآمیز غرب می‌کشاند. به همین دلیل، تلاش می‌کنند وظیفه مفتی را از بیان حکم الله سبحانه و تعالی بر اساس ادله شرعی و وحیانی، به یک کارمند دولتی که تصمیمات را توجیه و نصوص را مطابق سیاست‌های حکومت تفسیر می‌کند، تغییر دهند؛ به عبارت دیگر، فتوای او بر اساس هوا باشد نه وحی.

هوش مصنوعی در بستر این کنفرانس، چیزی جز ابزاری برای متمرکز کردن و کنترل افتا نیست. به جای این‌که مسلمان سؤال خود را از عالم مخلص در خانه یا مسجد پرسد، به یک «پلتفرم دیجیتال» تحت نظارت دولت ارجاع داده می‌شود؛ جایی که الگوریتم‌ها با معیارهای سیاسی و امنیتی طراحی شده‌اند و فقط پاسخ‌های تأییدشده را ارائه می‌کنند.

این بدان معناست که فتوا تحت دو نوع سانسور قرار می‌گیرد: نخست، سانسور انسانی توسط مؤسسه رسی تابع حاکم و دوم، سانسور فنی که به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده تا هر محتوایی را که با خطمشی سیاسی مخالف باشد یا ظلم را محکوم کند یا به جهاد علیه اشغال‌گر دعوت کند یا خواستار اجرای شریعت در زندگی مردم باشد، حذف نماید.

از نگاه آنان، «مفتی رشید» کسی است که فتوا را به قوانین وضعی پیوند زده و آن‌ها را در عمل بالاتر از حکم الله قرار می‌دهد. کسی که از هر آنچه حاکم را ناراحت کند یا منافعش را تهدید کند. حتی اگر نص شرعی صریح باشد، پرهیز می‌کند. کسی که عادی‌سازی روابط با کفار و اشغال‌گران را با بهانه‌های مصلحت و موازنه توجیه می‌کند. کسی که معاهدات بین‌المللی مخالف شریعت را به عنوان «ضرورت» یا «تعهدات بین‌المللی» می‌پذیرد.

این کنفرانس‌ها، در حقیقت در حوزه تغییر و تحریف دین قرار می‌گیرند؛ چراکه هدف اصلی آن‌ها یافتن حکم الله سبحانه و تعالی نیست، بلکه تضعیف و رام کردن دین و تولید احکام جایگزینی است که لباس شرع بر آن پوشانده شده، اما در باطن، پیروی از هوا و دوری از منهج الله سبحانه و تعالی است. الله سبحانه و تعالی

﴿وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ﴾ [المائدة: 49]

ترجمه: (ای پیامبر!) در میان آنان به آنچه الله نازل کرده حکم کن و از موس‌های شان پیروی مکن.

پس حکم و فتوا برخلاف آنچه الله سبحانه و تعالی نازل کرده، پیروی از هوا و تلاش برای خوشنودی حاکمان و اربابان شان است که الله آن را به طور قاطع حرام کرده است. همچنین رسول الله صلی الله علیه وسلم از علمای سوء که دین خود را به بهای ناچیز دنیا می‌فروشد هشدار داده و فرموده است:

«أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي الْأَئِمَّةَ الْمُضِلُّونَ»

ترجمه: بیشترین چیزی که بر اتمم می‌ترسم، پیشوایان گمراه‌کننده هستند.

در اصل هوش مصنوعی می‌تواند ابزاری قوی برای خدمت به فقه باشد؛ با گردآوری نصوص، دسته‌بندی اقوال و تسهیل دسترسی محققان به اطلاعات. اما وقتی در دست نهادهای وابسته به نظام‌ها قرار گیرد، به ابزاری خطرناک برای محدود کردن فتوا و پنهان کردن نظر شرعی صحیح تبدیل می‌شود. در این چارچوب، هوش مصنوعی به امتداد دستگاه‌های امنیتی بدل می‌شود، اما با چهره‌ای علمی و فناورانه، به گونه‌ای که مستقی می‌پندارد با سامانه‌ای بی‌طرف روبه‌روست، درحالی‌که در واقع با برنامه‌ریزی‌ای مواجه است که حامل دستورکار سیاسی است.

هدف واقعی این کنفرانس، توسعه افتا نیست، بلکه:

1. تثبیت سلطه بر افتا در سطح جهانی از طریق دبیرخانه عمومی دارها و هیئت‌های افتا در جهان و تبدیل آن به مرکزی برای هماهنگی مواضع دینی به نفع حاکمان.
2. ترویج اسلام رام‌شده‌ای که مرزهای سیاسی ساختگی، داوری قوانین وضعی و عادی‌سازی روابط با دشمنان را بپذیرد.
3. دور کردن فتوا از سیاست شرعی و مسائل سرنوشت‌ساز امت مانند آزادسازی فلسطین، سرنوشتی نظام‌های ستم‌گر و رد سلطه غرب.
4. مشروعیت‌بخشی به تصمیمات حاکم، به گونه‌ای که فتوا آماده توجیه هر معامله، توافق یا ائتلافی باشد، حتی اگر با دشمن اشغال‌گر باشد.

این کنفرانس‌ها خطری دوجندان دارند:

نخست: آشفته کردن مفاهیم، به گونه‌ای که حق و باطل در زیر شعارهایی چون «اعتدال» و «رشد» درهم‌آمیزد.
دوم: پرورش نسلی از مفتیان که جرأت گفتن حق را ندارند و وظیفه خود را صرفاً توجیه خواسته‌های قدرت می‌دانند.
سوم: نابودی روح اجتهاد، زیرا پلتفرم دیجیتال مسیر را با ارائه یک پاسخ واحد و غیرقابل بحث کوتاه می‌کند.
وظیفه امت. علما، دعوت‌گران و جوانان آن است که این کنفرانس‌ها را رسوا کرده، حقیقت آن‌ها را برای مردم روشن کنند و از گرفتن دین از مؤسسات رسی که کلمات را از جای خود تحریف می‌کنند، برحذر دارند. همچنین باید مسئله اجتهاد و افتا به جایگاه اصلی خود بازگردد: گفتن حق در برابر سلطان جائر، نه تسلیم در برابر او. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ»

ترجمه: برترین جهاد، گفتن سخن حق در برابر حاکم ستمگر است.

امت به علمای ربانی نیاز دارد، نه به کارمندان یا «پلتفرم»ی که با نخ‌های سیاست به حرکت درمی‌آید. ما مسلمانان را از فریب خوردن به درخشش فناوری یا واژه‌های پرزرق‌وبرق برحذر می‌داریم، چراکه معیار حق، کتاب الله و سنت رسول اوست، نه تولیدات پلتفرم‌ها و کنفرانس‌های حکومتی.

بدانید که هوش مصنوعی، هرچقدر هم توانمند باشد، نمی‌تواند جایگزین قلب مؤمن که از الله سبحانه و تعالی می‌ترسد و زبانی راستگو که حق را می‌گوید، شود. فتوا تنها زمانی رشید است که از حکمرانی شریعت الله به تنهایی برخاسته باشد، نه از دیکته‌های حاکم یا برنامه‌ریزی‌های او.

﴿إِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ﴾ [آل عمران: 187]

ترجمه: (و به یاد آور) هنگامی را که الله از کسانی که کتاب آسمانی به آنان داده شده، پیمان گرفت که آن را برای مردم بیان کنند و کتمان‌ش ننمایند؛ ولی آن را پشت سر انداختند و به بهای اندکی فروختند؛ و چه معامله بدی کردند.

دفتر مطبوعاتی حزب التحریر - ولایة مصر